

OmSorgs-plan for Humble Skole

"At børn kan rammes af sorg, kan ingen forhindre. Men som voksne har vi alle et ansvar for, at barnet ikke føler sig isoleret i en uoverskuelig situation.

Børn kan befinde sig i forskellige former for sorg. Det kan f.eks. være i forbindelse med dødsfald i familien, blandt kammerater, på skolen eller dagtilbud, skilsmisse, langvarig sygdom blandt de nærmeste eller mere socialt betingede kriser som f.eks. misbrug i hjemmet.

Skolen og dagtilbuddet fylder en stor del af et barns hverdag og må derfor medvirke til at ledsage børn gennem kriser. Det er vigtigt, at skolen er parat og rustet til at træde til i disse situationer. Det er samtidig vigtigt at understrege, at den hjælp skolen og dagtilbuddet umiddelbart kan tilbyde, tager udgangspunkt i medmenneskelig støtte."

(Citat fra "Børn i sorg" af DLF, Skole og Samfund samt Kræftens Bekæmpelse)

Humble Skole og Børnehuset Rævehøjs beredskab og generelle forholdsregler

Forholdsregler ved sorg/krise-situationer

Skolens og dagtilbuddets indsats i forbindelse med sorg/krise-situationer koordineres af en OmSorgs-gruppe. Den af skolens ansatte, der bliver klar over en sorg/krise-situation har pligt til at henvende sig til en af OmSorgs-gruppens medlemmer.

Ved følgende situationer skal OmSorgs-gruppen straks kontaktes:

- Dødsfald eller alvorlige ulykker blandt en af skolens/dagtilbuddets børn/elever
- Dødsfald blandt en af skolens/dagtilbuddets eleveres søskende eller forældre
- Dødsfald blandt personalet
- Selvmord/selvmoedsforsøg blandt skolens/dagtilbuddets børn eller forældre

I andre situationer kontaktes OmSorgs-gruppen i arbejdstiden. Det drejer sig f.eks. om:

- Overfald på skolens/dagtilbuddets børn

Der er situationer, hvor OmSorgs-gruppen skal kontaktes, men hvor kontakten ikke haster:

- Livstruende sygdom hos skolens/dagtilbuddets børn, pårørende eller blandt de ansatte

Der er tilfælde, hvor OmSorgs-gruppen evt. med fordel vil kunne kontaktes:

- Skilsmisse

OmSorgs-gruppen

OmSorgs-Gruppen består af ledelsesrepræsentanter og personalerepræsentanter:

- Skoleleder: Merete Borch (privat) 20206059 / (kontor) 63516519
- Leder: Thomas Jensen (mobil) 24982952 / (kontor) 63516520

OmSorgs-gruppens opgaver

Ledelsen har indkaldende myndighed.

OmSorgs-gruppen har til opgave:

- At indkalde kontaktlærer/pædagog til koordineringsmøde
- At agere kontaktperson overfor evt. pressehenvendelser. Kontakte kommunens kommunikationsmedarbejder Catrine H Madelaire.
- At opsamle erfaringer/informationer - og dele disse med relevante personer
- At vedligeholde og opdatere sorg/kriseplaner

Koordineringsmøde

På koordineringsmødet aftales, hvad der skal ske i forhold til det skete. Følgende forhold skal bl.a. afklares:

- Hvad er facts – er der oplysninger nok – hvis ikke, hvordan og af hvem skal de skaffes
- Hvem skal orienteres, hvordan og af hvem
- Såfremt pressen henvender sig, da er det kun ledelsen, som har kontakten/udtaler sig
- Hvem kontakter hjemmet (normalt kontaktlærer/primærpædagog), hvornår, hvordan indledes samtalen, indhold i samtalen i øvrigt, afslutning på samtalen samt lærerens/pædagogens egne grænser
- Hjemmebesøg, hvem, hvornår, hvordan indledes samtalen, indhold i samtalen i øvrigt, afslutning på samtalen samt lærerens/pædagogens egne grænser
- Orientering af personale, klassen, afdelingen, hele skolen (mindstund- salmer/sange se side 4), forældre (afhængig af situationen aftales om muligt forud med pårørende, hvad der oplyses omkring)
- Opfølgning på kort og langt sigt:
 - barnet
 - hjemmet
 - personale
- Evt. besøg på ulykkessted. Husk - forud for besøg på ulykkessted at rette kontakt til forældre m.h.t. at orientere/informere/inddrage.
- Info til øvrige skoler, dagtilbud, forvaltning, sundhedsplejerske, tandlæge og serviceteam
- Flagning og anden markering på skolen
- Hvem fungerer som støttepersoner for lærer/pædagog
- Begravelse og evt. inddragelse af præst
- Evt. inddragelse af psykologbistand fra PPR/socialrådgiver
- Medier, hjemmeside og presse – kun ledelsen har kontakten/informerer jf. skøn. Kontakte kommunens kommunikationsmedarbejder Catrine H Madelaire.

Handleplaner

skolens/dagtilbuddets handleplan vil afhænge meget af den konkrete situation. I denne OmSorgs-plan, er medtaget eksempelvis handleplaner for følgende situationer:

- Når et barn på skolen dør
- Når et barn mister en af sine nærmeste (forældre eller søskende)
- Det kollegiale tab

Disse handleplaner dækker de situationer, der kræver øjeblikkelig handling. Det gør selvmord blandt skolens/dagtilbuddets børn eller forældre også, men her vil handleplanen afhænge meget af den konkrete situation. I andre situationer, hvor der ikke kræves en øjeblikkelig handling – eller hvor handlingen har kunnet planlægges – vil der være bedre tid til at udarbejde handleplan. Denne handleplan vil kunne bruges til inspiration og en støtte i den opståede situation og løbende opdateres.

Salmer/sange:

f.eks. "Du, som har tændt", "Altid frejdig", "I østen stiger solen", "Nu titter til hinanden"

Når et barn på Humble Skole dør - Information og koordinering

- Den der først får kendskab til dødsfaldet kontakter en fra OmSorgs-gruppen
- OmSorgs-gruppen orienterer straks kontaktlærer/pædagog
- OmSorgs-gruppen indkalder kontaktlærer/pædagog til koordineringsmøde
- OmSorgs-gruppen er ansvarlig for tilkaldelse af professionel hjælp, hvis det skønnes nødvendigt
- Ledelsen informerer så hurtigt som muligt personalet om dødsfaldet
- Kontaktlæreren eller anden personale, der kender klasserne/primærpædagog, informerer om, at der er sket et dødsfald (og at der skal være en fælles mindestund)
- Der flages på halv, når alle (børn + forældre) er orienteret om dødsfaldet – ledelsen er ansvarlig
- Elevernes mobiltelefoner må være åbne for opkald i dagens løb – f.eks. lov til at kontakte forældre m.m. efter behov, som et led i støtte og sorgbearbejdning.

I de(n) direkte berørte klasse(r)

- Kontaktlæreren er sammen med en anden lærer/pædagog i lokalet, når de første elever ankommer
- Elevens plads kan være markeret på en speciel måde f.eks. med et levende lys
- Man taler meget grundigt om, hvad der er sket (rygter skal manes i jorden)
- Man snakker med eleverne om den døde. Eleverne skal have lov til at fortælle alt, både positive og negative oplevelser. Det kan være en god idé at lade eleverne lave materiale om den døde til forældrene. Det kan være breve, digte, tegninger og små historier
- Hvis det føles naturligt, kan der bruges materialer fra PLC (pædagogisk læringscenter).
- Der skal være mulighed for aktiviteter, der ikke har med død at gøre
- Der skal opfordres til, at der er en voksen, som barnet kan tale med ved hjemkomst.

Afholdelse af mindestund for hele skolen eller i Rævehøj

- Ledelsen står for arrangementet
- Levende lys
- Der orienteres om dødsfaldet så sagligt som muligt
- Der synges en sang/salme
- Holdes en stillepause, hvor der opfordres til at tænke på afdøde med positive minder
- Kontaktlæreren eller en anden lærer/pædagog, der kender klasserne/børnegruppen godt, følger eleverne til klasselokalet og bliver hos dem resten af timen/dagen
- Eleverne får mulighed for at kontakte forældre – ”åbne mobiltelefoner”

Den første kontakt til hjemmet

Kontaktlæreren/ledelsen tager kontakt til hjemmet og aftaler eventuelt hjemmebesøg sammen med en støtteperson for at:

- Få konkrete facts om, hvad der er sket (så rygter kan manes i jorden)
- Aftale, om der er oplysninger, der ikke må videregives til skolen/eleverne
- Orienterer om, hvad vi/skole/børnehave kan gøre for at hjælpe
- Fortælle, hvad der vil ske på skole/børnehave i løbet af de(n) første dag(e)
- Afklare om forældrene ønsker at deltage i en del af forløbet på skole/børnehave / ønsker børn/forældres deltagelse i bisættelse/begravelse

Kontakt til klassens forældre

Kontaktlærer/klasse/team/pædagog og ledelse drøfter og beslutter form og indhold vedr.:

- Information af forældre om dødsfaldet og begravelse/bisættelse enten skriftligt eller evt. på et møde
- Evt. så hurtigt som muligt efter dødsfaldet at arrangere et møde for forældrene, hvor der orienteres om børns sorgreaktioner (evt. med bistand fra præst/psykolog, PPR)

Den anden kontakt til hjemmet

Kontaktlærer/pædagog/ledelse tager på hjemmebesøg med det formål at:

- Fortælle om forløbet i klassen
- Aflevere en buket og evt. et lille brev fra skole/børnehave og personale / fra klassekammeraterne
- Indhente oplysninger om begravelse/bisættelse
- I samtalens løb finder man ud af, om forældrene ønsker at begravelsen/bisættelsen foregår i stilhed - dette respekteres - ellers deltager de, der kan og vil

Begravelse/bisættelse

Præsten kan kontaktes og komme i klassen/børnehave for at fortælle om begravelse/bisættelse. Besøget kan foregå før eller efter begravelse/bisættelse

- Hvis elever/børn skal deltage i begravelse/bisættelse opfordres til, at dette sker sammen med forældre (eller en anden voksen)
- Hvis forældrene ønsker skolens/børnehavens deltagelse i begravelse/bisættelse, deltager mindst en repræsentant for skole/børnehave
- Ledelsen sørger for båret/buket - uanset, om familien tilkendegiver andet ønske

Dødsfald i forbindelse med skole-/børnehaveaktivitet

- De berørte børn må så vidt muligt holdes sammen i tiden umiddelbart efter
- Der udnævnes én ansat, som er den ledende person i forløbet
- Der findes et passende sted/lokale, hvor gruppen kan være samlet
- Voksne skal være til stede, så de berørte elever/børn ikke er alene
- Børnenes behov og ønsker opfyldes, f.eks. omsorg, tilkaldelse af forældre, praktiske ting
- Tale om det skete, så oplevelsen genfortælles, lyttende
- Den særlige OmSorgs-gruppe kan tilkaldes
- Orientering om mødetid og sted for næste dag
- Planlægge næste dag
- I det videre forløb gælder hovedreglerne, som omtalt ovenfor
- Kontaktlæreren eller en anden person med kendskab til børnene tager kontakt til det ramte hjem (evt. personligt fremmøde)

Opfølgning

Man skal være opmærksom på, at der kan være reaktioner p.g.a. tætte relationer til børn/søskende i andre klasser/børnegrupper – på skolen/børnehaven eller udenfor lokaliteten

Hvis dødsfaldet sker i en ferie

Den person, der først får kendskab til dødsfaldet, kontakter en fra OmSorgs-gruppen.

Denne person sørger for:

- Kontakt til kontaktlærer/pædagog
- Aftale om kontakt til hjemmet
- Båret/buket til og deltagelse ved begravelsen
- Skriftlig information til børnehave/SFO, klassens/børnegruppens forældre samt klassens/børnegruppen øvrige lærere/pædagoger

Forløbet i klassen/børnegruppen foregår den første dag efter ferien, som beskrevet ovenfor.

Der arrangeres mindst en time den første dag efter ferien.

Når et barn mister en af sine nærmeste (forældre eller søskende)

Information og koordinering

- Den der først får kendskab til dødsfaldet kontakter en fra OmSorgs-gruppen
- OmSorgs-gruppen orienterer straks kontaktlærer/pædagog
- OmSorgs-gruppen indkalder kontaktlærer/pædagog til koordineringsmøde
- Ledelsen informerer så hurtigt som muligt skolens/børnehavens medarbejdere om dødsfaldet

Første kontakt til hjemmet

Kontaktlærer/pædagog kontakter hjemmet for at aftale:

- Hjemmebesøg (kontaktlærer/pædagog + evt. ledelsesrepr.)
- Hvem der foruden klassen/børnegruppen skal orienteres og om hvad
- Hvornår og hvordan klassen/børnegruppen skal orienteres
- Planer for barnets tilbagevenden til skolen/børnegruppen

I barnets klasse/børnegruppe

- Kontaktlæreren/pædagogen informerer sammen med en anden lærer/pædagog klassen/børnegruppen

Kontakt til klassens forældre

- Ledelse/kontaktlærer/pædagog aftaler info/orientering af forældregruppen, herunder kontakt til forældrerepræsentanter med henblik på bærebuket til begravelsen

Anden kontakt til hjemmet

- Ledelsen er ansvarlig for, at der sendes en personlig hilsen/buket til hjemmet
- Evt. hjemmebesøg af kontaktlærer/pædagog, hvor der orienteres, om hvad skole/børnehave har gjort. Der laves aftaler om den fremtidige indsats, herunder om evt. deltagelse ved begravelse/bisættelse samt om barnets tilbagevenden til skole/børnegruppe

Begravelse/bisættelse

- Klasselærer/pædagog (samt evt. en repræsentant for ledelsen) deltager i begravelsen
- Ledelsen sørger for bærebuket

Opfølgning

- Alle personalegrupper skal i den følgende tid være opmærksomme på barnets sorgreaktioner og være parat til at hjælpe barnet og inddrage/informere forældre
- Kontaktlærer/pædagog sørger for at personalegruppen omkring barnet i den følgende periode på teammøde følger op på barnets situation og evt. behov for indsats/inddragelse af fagpersoner, inddragelse af hjemmet, ekstra samtaler mellem skole/børnehave og hjem og/eller henvisning til sorggruppe (denne opfølgning vil kunne strække sig over flere år)

Hvis dødsfaldet sker i en ferie

Den person, der først får kendskab til dødsfaldet kontakter en fra OmSorgs-gruppen.

Denne person sørger for:

- Kontakt til kontaktlærer/pædagog + ledelse
- Aftale om kontakt til hjemmet
- Bærebuket og deltagelse ved begravelse/bisættelse - hvis ønsket
- Skriftlig information til klassens/børnegruppens forældre og Humble Skoles personale.

Efter ferien:

- Personalet orienteres den første dag efter ferien
- Klassen orienteres den første dag efter ferien

Det kollegiale tab

Information og koordinering

- Den der først får kendskab til dødsfaldet kontakter en fra OmSorgs-gruppen - altid ledelsen
- Ledelse orienterer straks/hurtigst muligt personalet (tilstræbes personlig kontakt pr. telefon)
- Personale samles i personalerummet til kort mindehøjtidelighed
- Særligt berørte personaler kan gives fri resten af dagen
- Kontaktlærerne/personer informerer klasserne/børnegruppen om, at der er sket et dødsfald (og at der skal være en fælles mindestund)
- Der flages på halv, når alle (børn + forældre) på skole/børnehave er orienteret om dødsfaldet – ledelsen er ansvarlig
- Hjemmene orienteres digitalt

Kontakt til familien

- Ledelsen tager kontakt til familien samme dag:
 - hilsen/kondolence
 - hvilke forventninger har familien til skole/børnehave
 - orientering om, hvad skole/børnehave har planlagt

I direkte berørte klasser/børnegrupper

- Kontaktlærer/pædagog informerer sammen med en anden personale klassen/børnegruppen
- Der tages i OmSorgs-gruppen stilling til, hvordan resten af dagen skal forløbe i skole/børnehave

I andre klasser/børnegrupper

- Kontaktlæreren/pædagogen informerer
- Der tages i OmSorgs-gruppen stilling til, hvordan resten af dagen skal forløbe i skole/børnehave

Afholdelse af mindestund for hele skolen/børnehaven

- Ledelsen står for arrangementet
- Der orienteres om dødsfaldet så detaljeret som muligt
- Der synges en sang og holdes mindestund
- Klasselærer/pædagog eller anden lærer/pædagog, der kender klasserne/børnegruppen, følger eleverne til klasselokalet/børnegruppen og bliver hos dem resten af timen/dagen

Begravelse/bisættelse

- Repræsentanter fra ledelsen samt ansatte, der ønsker det, deltager
- Ledelsen sørger for båretbuket

Opfølgning

- Børn
- Familien
- Ny lærer/pædagog
- Tætte samarbejdspartnere
- OmSorgs-gruppen vurderer, om der skal arrangeres et møde for forældrene i de berørte klasser/børnegrupper, hvor der orienteres om børns sorgreaktioner (psykolog)

Hvis dødsfaldet sker i en ferie

- Der gennemføres det af ovenstående, der kan lade sig gøre
- Der sendes digital info til forældre i særligt berørte klasser med oplysning om dødsfaldet og henvises til skolens/børnehavens forholdsregler (Omsorgs-planen).

- Der tages kontakt til kontaktførelse i særligt berørte klasser/børnegrupper med henblik på deres involvering ved begravelse/bisættelse (bårebuket, deltagelse)
- Orientering af elever samt mindstund afholdes første skoledag efter ferien